Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 9. V Ljubljani, v sredo, 13. januarja 1915. Leto XLIII.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·70

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . „ 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 18 v
za dvakrat . . . . „ 15 „
za trikrat . . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.: enostolpna petitvrsta po 20 vin.

Poslano:
enostolpna petitvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vezni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Ljudska posojilnica in njeni obrekovalci.

V ponedeljek 11. januarja se je vršil izvanredni občni zbor Ljudske posojilnice v Ljubljani. Edina točka dnevnega reda je bila sprememba pravil, obstoječa v tem, da se je razlika med glavnimi opravilnimi deleži odpravila in so se deleži izjednačili. Na občni zbor je prišel tudi deželni glavar dr. Šusteršič, ki je po končanem dnevnem redu ozirom na zadnja obrekovanja Ljudske posojilnice izpregovoril nastopno:

Velecenjeni gospodje!

Prišel sem osebno na današnji občni zbor, da v svoji lastnosti kot deželni glavar kranjske vojvodine, izrazim svoje globoko ogorčenje nad najnovejšo gonjo, ki se je započela proti od dežele Kranjske garantiranemu zavodu. Okolnost, da se je ta lažnjiva, nizkotna gonja spojila s podobno gonjo zoper Deželno banko in nečuvenim, fantastičnim obrekovanjem moje osebe in drugih veleuglednih oseb, ki stoje v ospredju našega javnega življenja, kaže z vso prozornostjo umazani vir in smoter tega sramotnega početja. S predrznostjo, ki presega vse, kar smo v tem oziru doslej doživeli — in doživeli smo žalibog zadosti — se razširjajo gorostasne „novice“, kojih ena podi drugo, ki so si pa vse enake v tem, da so vse od začetka do konca, od besede do besede v hudodelskem namenu skovane, izmišljene, **zagane!** Omejujem se na tem mestu na te kratke opazke.

Le z eno samo okoliščino se moram danes posebej pečati. Z že označeno predrznostjo se je razširjala in se menda semtertje še vedno razširja lažnjiva vest, da je dežela odpovedala „Ljudski posojilnici“ garancijo! Ta vest ni samo lažnjiva, temveč tudi skrajno abotna. Ko je dežela garancijo prevzela, je bilo oficijelno razglašeno, da jamstvo dežele velja za vsako vlogo pri „Ljudski posojilnici“ toliko časa, da je zadnji vinar te vloge vrnjen. In če bi to tudi ne bilo posebej razglašeno, je vendar po zakonu samo ob sebi umevno. Dežela tedaj svoje garancije za vložene vloge niti odpovedati **ne more** in seveda na tako smešno početje tudi nikdar mislila ni; pravim „smešno početje“, ker bi bila taka odpoved pravno brez vsake veljave.

Ponavljam, kar sem v deželnem zboru, raz svojega glavarskega sedeža izjavil v seji dne 3. oktobra 1913:

Dežela je garant za vsak krajcar, ki je v tem zavodu naložen!

Vsaka vloga pri „Ljudski posojilnici je tedaj **trojno** zavarovana:
1. z upravnim in lastnim imetjem „Ljudske posojilnice“,
2. z nerazdelnim jamstvom njenih članov-zadružnikov, in
3. z garancijo dežele.

To **trojno zavarovanje** svoje vloge **zgubi** vložnik samo v enem samem slučaju: **Če svojo vlogo pri „Ljudski posojilnici“ dvigne,** kar je seveda zgolj njegova stvar — (saj so se svojedobno menda našli celo ljudje, ki so vloge v „Ljudski posojilnici“ dvignili in jih nesli — v „Glavno posojilnico“!!) Zadobi pa sleherni to trojno varstvo zopet nazaj, če denar znova vloži. —

Dežela bi smela svojo garancijo odpovedati samo za denar, **ki še ni vložen.** Taka odpoved bi se pa morala pravilno uradoma razglasiti in bi veljala **samo za tiste vloge, ki bi se vložile po tem uradnem razglasu.** Vse do takrat vloženo pa ostane nespodbitno in neodpovedno pod deželno garancijo do popolnega plačila do zadnjega vinarja.

A tudi na tako odpoved dežela nikdar ni niti mislila in ne misli, ker nima za to nobenega povoda.

Vse, kar so razširjali izvestni zlikovci, je tedaj gola laž, ki nima niti sence podlage. Namen je prozoren: vznemirjati ljudstvo in **oškodovati vložnike**. Tako početje je v sramoto za celo deželo, zato je v imenu dežele, kot njen poklicani zastopnik, z vso odločnostjo in ogorčenjem zavračam. To početje izhaja od elementov, ki sistematično delajo na to, da bi spodkopali ugled in kredit naše dežele; vsi pošteni ljudje v deželi so dolžni, takemu početju narediti enkrat za vselej konec, zlasti še ob tako resnih časih, ko morajo vsi dobromisleči skupaj držati v blagor skupne domovine. Iščimo tedaj z združenimi močmi brezvestne krivce in izročimo jih pravici. **Vsi imamo pravico do tega, da se nas ne slepari z lažnjivimi novicami.** —

To sem hotel povedati kot deželni glavar kranjske dežele.

Poljska in Turčija.

»Wiedenski Kuryer Polski« ima pod zgorajšnjim naslovom naslednji članek. Komaj je turško gospodstvo pridrlo iz Male Azije v Evropo in zavzelo 1354 Gallipoli, 1365 Adrianopel in zadalo balkanskim Slovanom na Kosovem polju 1389 uničujoč udarec ter se tako zasidralo na balkanskem polotoku, že je razmerje med njim in poljsko državo postalo jako živahno. Najprej nastopata oba organizma sovražno proti sebi, kar je popolnoma umljivo vsled krščanske solidarnosti, ki je Poljsko vezala. — Jagiello je z oddelkom vitezov podpiral Sigismunda Luksemburškega, ko je šel v krvavi boj pod Nikopolis leta 1396., isti kralj je sklepal zveze z umirajočim bizantinskim cesarstvom in podpiral sestradani Carigrad z živili, grozil tudi Turkom z vojno, ako ne prestanejo pritiskati na Ogrsko. Po Jagiellovi smrti je Warnenczyk (priimek Vladislava IV. vsled bitke pri Varni) okronal svojo glavo z ogrsko krono, stopil na čelo krščanske lige in našel smrt pri Varni leta 1444. Dosti slabe so bile razmere med Poljsko in Turčijo za časa Kazimira Jagielonca. In ravno takrat so se zgodile važne izpremembe na obrežju Črnega morja. Leta 1453. je padel Carigrad in krimski Tatarji so 1475 sprejeli turško nadvlado. Sin in naslednik Kazimirja, Jan Olbracht, je šel v boj za črnomorsko obrežje, toda že na Multanskem je nesreča napravila konec njegovi nameri.

Za Sigismunda Starega je plemenitaška politika skrbela za dobre razmere s Turčijo, kajti njena moč je bila takrat strašna. Pobila je Ogrsko pri Mohaču 1526 in jo 1541 razdelila na tri dele.

Jan Sigismund Zapolya, po materi Jagielonec, je bil popularna oseba na Poljskem, mnogi so ga imeli za eventuelnega naslednika brezdednega Sigismunda Avgusta. Nobene zapreke ni delalo to, da je bil mladi Zapolja turški zaveznik. K izvolitvi Henrika Walezega je ne malo pripomogla okolnost, da je bil Walezy turški zaveznik.

Tudi velikemu Štefanu je pot na poljski prestol ugladila misel, da nekdanji sedmograški knez ne privede s seboj nad Poljsko vojno s Turčijo. Toda turški zavezniki Tatarji so odvzeli Poljski črnomorska pristanišča in provzročili z neprestanimi praskami s kozaki, da se je razmerje poslabšalo. Padel je veliki Žolkiewski leta 1620 na Cecorskem Blonju in z največjim naporom je Poljska odvrnila turški vpad pod Chocinom leta 1621. Za nekaj časa vlade Vladislava IV. je šla turška politika v zvezi z mladim prestolom moskovskih Romanovcev na uničevalno pot za Poljsko. Toda to namero je razbil Vladislav IV. pod Smolenskem leta 1633. in Stanislav Koniecpolski s svojo junaško osebo na Podolju in Ukrajini. Od tedaj je trajal dolgo časa mir med obema državama, in dasi so turški zavezniki Tatarji podpirali kozaško divjost, je bilo vendar razmerje med sultanom in Janom Kazimirom prijateljsko.

Šele ko se je Ukrajina podala pod turško nadoblast, so vstali zopet dolgi poslednji boji med Poljsko in Turčijo in trajali od 1667 do 1699. Junaki teh vojen so Jan Sobieski, najprej kot hetman, nato kot kralj, Stanislav Jablonowski in Anton Kacki, na turški strani pa cela vrsta voditeljev iz rodbine Koeprnelih. Velika tragičnost je v tej vojni, tragičnost, ker je pristopila Moskva h krščanski ligi proti Turčiji. Zgodovinski trenotek izrednega pomena je bil, ko je pri Dunaju premagana Turčija predlagala proti koncu leta 1684. Sobieskemu, naj bi izstopil iz lige in sklenil ž njo poseben mir. Turčija je takrat Poljski ponujala imenitne pogoje: da ji vrne Kamieniec skupno s Podoljem in ostankom Ukrajine in celo odstopi kraje ob izlivu Dnjestra in Buga, prepusti tudi vse tatarske sile in turški kontingent Moskvi, naj bi ji vzela Kijev, Severski in zadnjeprski kraj.

Na razpotju je takrat stala poliska politika, fatalnost jo je pahnila v daljši boj s Turčijo, Moskva pa je trgovala spretno z grožnjami in laskanjem in dosegla vrhunec diplomatične umetnosti. Nič preveč ni napenjala sil v vojni proti Turčiji, izsilila pa je od Poljske, da se je enkrat za vselej odrekla Kijevu, severskemu in zadnjeprskemu kraju.

Ta traktat Grzymultowskega iz leta 1680., to je vrhunec diplomatične perverznosti in spretnosti. Barbarski Moskvi se je posrečil diplomatičen akt, kakršnega celo izšolana diplomacija Ludovika XIV. v oslabljeni srednji Evropi ni mogla doseči. Oslabljena Poljska je res v miru v Karlovcu leta 1699. dobila Kamienec s Podoljem, toda zato je utrdila nadvlado Moskve nad celim Dnjeprovim tokom za dolge veke.

V časih, znanih po notranji neslogi plemiške anarhije, v časih saških nastopa Turčija kot resnični rešitelj Poljske.

Bilo je leta 1711. Peter Veliki je pobil Karla XII. pri Poltavi, izgnal iz Poljske Leszczynskega, imponiral s silo ogromnih za oni čas armad Avgustu II. in šel proti Prutu, da bi ob Črnem morju utrdil veljavo Moskve. Toda tu mu je izpodletelo.

Turško-tatarska vojska, ki so jo vodili ubegli švedski častniki, je ob Prutu obkrožila Petra. Težki časi bi bili prišli nad Moskvo, ako bi ne bilo podkupljivosti in diplomatične spretnosti, ki je menda bolj naklonjena moskovski zvezdi, kot vojna sreča. Vendar je pruški mir napravil konec uzurpatorskim načrtom Petra Velikega. Današnji zgodovinarji, ki preiskujejo te čase, solašajo v tem, da bi bila Moskva že takrat začela »delati red« na Poljskem, ko bi ne bilo te nezgode ob Prutu, kot se je pozneje to začelo za Stanislava Avgusta.

Ko je Muenich oblegal Gdanjsko in s silo hotel posaditi Avgusta III. na poljski prestol, je stranka Leszczynskega iskala rešitve v Turčiji. Toda tako takrat, kot mnogokrat pozneje, je notranja disharmonija v obeh državah uničila sile. Barski zbor je predvsem računal na Turčijo. Chocimski paša je najprej podpiral Pulawske, končno pa je bila ravno barska konfederacija, ne kaj drugega, povod, da je izbruhnila rusko-turška vojska od leta 1768. do 1774.

Mir v Kučuk—Kajnardži je drago stal Turčijo, Poljska pa ni smela pozabiti, da so bile njene zadeve krive turškega poraza. Ko je bojeviti Selim leta 1787. zagrabil za orožje proti Rusiji, so se vzdignila poljska srca in eno izmed prvih činov štiriletnega državnega zborovanja je bila zahteva, naj se pošlje poslanec v Carigrad in dá Turčiji pomoč.

Stanislav Avgust je hotel stopiti v zveze proti Rusiji, toda narod ni šel za njim.

Zgodovinska tragičnost je hotela, da je Poljska leta 1892. in 1794. hotela obračunati z Rusijo ravno v času, ko ji pobita Turčija ni mogla dati pomoči. Ko so se zbirali legijoni na Laškem in na Vlaškem, je prvo denarno pomoč poslala Turčija. Leta 1830. in 1831. je nastopal proti Poljski isti Dybicz Zabalkanski, ki je leto poprej premagal Turčijo; zopet je usoda hotela, da ta dva dogodka nista nastopila istočasno.

Italija in oboroževanje.

Pod tem naslovom priobčuje današnja cenzurirana graška »Tagespost« članek iz Rima z dne 8. januarja, ki se dobesedno glasi:

Cairoli bi bil v današnjem političnem življenju na Italijanskem docela nemogoč pojav. Ko se je bil z berolinskega kongresa vrnil s praznimi rokami in je moral radi tega preslišati različne očitke, je rekel državnik: »Zato pa prihajam v Rim s čistimi rokami!« Danes se povsodi daje prednost polnim rokam in kakor se mi zdi, se tudi na snažnost ne gleda več tako natančno, kakor v dneh Benedetta Cairoli, ko je Francija napravila v Sredozemskem morju tako bogat ribji lov. Berolinski kongres služi danes Italiji kot šolski zgled, kako se ne sme delati. Zato se oborožuje, da v trenotku, ki se ji bo zdel ugoden, položi na tehtnico svoj meč. S čim manjšimi sredstvi kolikor mogoče veliko doseči, je bolj ko kdaj bojno geslo. Zgodovina druge balkanske vojske uči, da je Rumunija storila isto, in uspeh je bil na njeni strani.

Kdo bi pa danes mogel z gotovostjo reči, kaj namerava Italija? Nasproti Soninu bi bil Moltke, veliki molčečnik, stara perica. Vemo samo to, da je italijanska vlada iz vsega početka proglasila nevtralnost le pod pogojem, da italijanske koristi ne pridejo v nevarnost. Vendar pa nam ni nikoli izdala, do kam segajo ti interesi, ne kaj je razumeti pod kršitvijo in ogroženjem istih. Kdo nam danes, ko gredo mnenja v brezmejnost, ko so razburkane vse strasti vročekrvnega ljudstva in ko srce podstavlja nogo razumu, kdo nam danes pove, kje leže življenjska vprašanja Italije — ali v Jadranskem ali v Sredozemskem morju? Saj mi bi vedeli dati odgovor na to vprašanje: toda kdo nam jamči, da se naš odgovor krije z mnenjem tukajšnjih merodajnih krogov?

Nad vsak dvom vzvišeno je pa oboroževanje armade in mornarice. Mobilizacija sicer ni odrejena, vendar je že nad 600.000 mož pod orožjem. Te dni se vpokličejo novi rekruti; v šestih tednih imajo biti izvežbani. Koncem februarja kaže torej številka oborožene armade 800.000 mož. Medtem so se tudi rezervni razredi prve linije drug za drugim poklicali k orožnim vajam in zopet odpustili. Streljivo za posamezne vrste orožja je davno nagromadeno na določenih zbirališčih. Mobilizacija bi se v danem slučaju utegnila hitro razvijati. Ravnotako pripravljena je mornarica. Pripomnjeno bodi še, da so skladišča, ki so se ob libijski vojni močno izpraznila, zopet napolnjena in da so razen državnih delavnic zaposlene z dobavo vojnih potrebščin tudi tovarne za avtomobile in kolesa v Turinu, Torre Annunziata, Bresciji, Terniju, Neaplju in Speziji. V nekaterih tovarnah delajo noč in dan, tako n. pr. pri Fiat in Itala v Turinu.

Kdo nam more dati željeni odgovor? Ali je treba vseh teh naporov, da se vzdrži red v Valoni? Ali so italijanske življenjske koristi resno ogrožene? Ne verjamem, da bi kateri izmed sedanjih vojujočih se držav v glavo padlo, da bi jutri napravila vojaški izlet v »bel paese«. Nobena si danes ne bo želela novega sovražnika. In vendar kaže trenotno položaj stvari na Italijanskem raje na predstoječo vojno nego ohranitev nevtralnosti. Vojaškim odredbam se pridružuje stroga cenzura in od 1. januarja veljavno nadzorovanje inozemcev. In ne v zadnji vrsti dogodki v Albaniji. Polagoma začenjamo izgubljati notranji mir. Toliko je pa gotovo: za najbližje tedne ne grozi nobena nevarnost, ako se kaj prav posebnega ne zgodi. Sedaj treba predvsem spraviti na varno milijardno posojilo, izvežbanja čet se še ne smatra dovršenega in nekoliko se pač tudi boje neugodnosti letnega časa. Vrhu tega — in to smatram osebno za odločilno — še ni padla odločitev niti na zapadu niti na vzhodu.

Kajti karkoli naj tudi namerava Italija, toliko modra bo, da ne bo dregnila v sršenovo gnezdo. In v teh par tednih, ki so še potrebni, da se Italija popolnoma pripravi na vojno, se na bojiščih lahko tako važne stvari zgode, da si bodo tudi naše skrbi polne prsi končno zopet lahko svobodno oddihnile.«

Italijansko mnenje o koncu vojne.

Rimski dopisnik lista »A Nap« priobčuje sledeče mnenje uglednega laškega diplomata: Sedaj je jasno, da sta v Italiji dve stranki; manjša, nacionalisti, mislijo, da se bo svetovna vojska zaplela še v nove boje; večja stranka pa sodi, da stojijo posledice svetovne vojne že jasno pred očmi in da je mir bližje, kakor si mislimo. Sedaj se gre samo za to, kdo bo v odločilnem času imel odločilno besedo. Gotova stvar je, da je Angleška s svojo željo po dolgotrajni vojni popolnoma osamljena. Dolgotrajna vojna bi tudi uničila Francosko in Rusijo in četudi je uničenje Rusije skrito v tajnem angleškem načrtu, bi Anglija vendar ne dopustila uničenja Francoske. Londonski diplomatični krogi so mnenja, — naglaša se to tudi po časopisju — da bo v aprilu konec vojne. Na Francoskem so zavezniki začeli s silnejšimi napadi samo pod pritiskom javnega mnenja. Tudi na Francoskem se tolažijo z določenim rokom: april. Pa tudi nevtralne države nočejo več vojske. Na Portugalskem je izrekel senat vladi nezaupnico, in ravnotako je na Japonskem parlamentarna večina porazila vlado. Nočem prorokovati, pa vendar mislim, da bodo v začetku marca prevzeli diplomati vlogo orožja. Ta stvar bo še bolj burna, morda še bolj kakor z orožjem. Italija bo imela zadovoljstvo, da bo mir sklenjen na njenem ozemlju, najbrže v Rimu, in blago italijansko podnebje bo jako dobro vplivalo na živce politikov.

Vojska z Rusi.

Boji ob Nidi in ob spodnjem Dunajcu trajajo dalje. Rusi so bili včeraj odbiti z velikimi izgubami. Možno je, da ti obupni prodiralni poizkusi krijejo akcije, ki se na kakem drugem kraju pripravljajo. Odporna sila naših front se je vnovič izkazala.

Na severnem Poljskem napreduje nemški napad vzhodno od Rawe in iz ozemlja Suhe proti severovzhodu.

PONESREČENI RUSKI POIZKUSI, DA BI PREKORAČILI NIDO. — V KARPATIH NEUGODNO VREME. — RUSKE LAŽI O PRZEMYSLU.

Dunaj, 12. januarja. Uradno se razglaša: Poizkusi sovražnika, da bi prekoračil Nido, so se ponovili tudi včeraj. Med silnim artiljerijskim ognjem na celi fronti je dopoldne v južnem delu močna sovražna skupina presla vnovič k napadu, vendar je pa bila v najkrajšem času od našega artiljerijskega ognja poražena; bredla je nazaj, pustivši pred našo postojanko na stotine mrtvih in ranjenih.

Istočasno se je vršil tudi južno od Visle artiljerijski ogenj, pri čemur se je neki naši bateriji posrečilo neko od sovražnika zasedeno pristavo s takim uspehom obstreljevati, da so bili Rusi, ki so se zadnje dni tam vzgnezdili, prisiljeni, v begu zapustiti svoje postojanke.

V Karpatih otežujejo neugodne vremenske razmere vsako večjo akcijo.

V zgornji dolini reke Ung se je sovražnik umaknil bližje prelaza Uzsok.

V ruskih listih razširjena vest, da bi trdnjava Przemysl 10. decembra poslala parlamenterja k sovražniku, je seveda popolnoma izmišljena in ima najbrže namen, da bi prikrila dejstvo, da so Rusi napram trdnjavi popolnoma brez moči.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

BREZUSPEŠNI RUSKI NAPADI NA SEVERNEM POLJSKEM. — NAPREDOVANJE NEMCEV ZAHODNO OD VISLE.

Berolin, 12. januarja. Veliki glavni stan: Na vzhodnem Pruskem nič novega. Ruski napadi na severnem Poljskem niso imeli nobenega uspeha.

Naši napadi na ozemlju zahodno od Visle so kljub slabemu vremenu na nekaterih točkah napredovali.

Na vzhodnem bregu Pilice ni nobene izpremembe.

Najvišje armadno vodstvo.

OPERACIJSKO PREMIRJE NA POLJSKEM.

Berolin, 12. januarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz avstrijskega vojnega poročevalskega stana: Na celi fronti zaveznikov je vsled slabega vremena nastalo operacijsko premirje. Celo na severnem Poljskem so morali Nemci ustaviti svoje prodiranje. Postojanke so se zadnje dni zelo močno utrdile, tako da bi bili frontalni napadi brez dolge artiljerijske priprave preveč izgubepolni. Boji zadnjih dni so izravnali na več mestih krivo fronto, tako da si sedaj stoje nasprotniki deloma zelo blizu nasproti. Operacijski odmor je četam zelo dobro došel. Tekom petih mesecev je to prvi počitek, med katerim se lahko izboljša orožje in vojni materijal.

PRODIRANJE PROTI VARŠAVI.

Bern, 10. januarja. Po ruskih zasebnih poročilih sodijo ruski vojaški krogi, da nameravajo Nemci napasti Varšavo tudi s severne strani. Čete so Nemci zato tako razvrstili, da si ni ruski vrhovni poveljnik na jasnem, kje naj bi najuspešnejše branil Varšavo. Italijanski vojaški kritiki beležijo, da so Nemci na cesti proti Varšavi prodrli znatno naprej, ko so vzeli Luho, ki leži med Rawko in Bzuro. Bojna črta je široka 40 kilometrov; razdalja od Varšave znaša približno 25 kilometrov. Po ruskih poročilih pričakujejo velikih bojev na desnem bregu Visle med Nowogeorgijewskem in Zechonovem.

× × ×

Vojni poročevalec lista »Az Est« poroča z dne 3. t. m.: Gigantski boj ob reki Rawki še traja. Proti Varšavi umikajoči se Rusi so se pri Kamionki močno utrdili in vrši se že več dni ena najhujših stoječih bitk, ki daje celi vojski, na vzhodu in zahodu, skupen značaj.

Rusi so zakopani v strelskih jarkih, ki se vrste drug za drugim, pravtako tudi Nemci, medtem se pa trudijo baterije z morilnim ognjem, da bi druga drugo prisilile k molku in izpraznile sovražne strelske jarke. Velikanski artiljerijski dvoboj; stava za municijo: katera artiljerija je močnejša, katera bolje zadeva, katera je mogočnejša? Vsako noč pride do bajonetnih napadov. Če je ves dan trajajači artiljerijski ogenj ruske strelske jarke že oslabil, potem naskočijo Nemci z bajonetom.

Vse to se pa vrši zelo počasi, sistematično, zelo previdno. Moderna vojska je res čudovita. Tu pred našimi očmi še divja velikanska bitka. In če pri belem dnevu pogledamo na odprto bojišče, ne vidimo ničesar. Ravnina, v daljavi neka kapela, desno zvonik, daleč na horicontu mal gozd in v ozadju neznatni griči. Nastavimo daljnoglede in vidimo črne črte. To so strelski jarki.

V zraku se čujejo različni žvižgi krogel, šrapneli in granate udarjajo, vasi goré in neprestano grme topovi. Nikjer ni videti človeškega bitja. Junaki žaloigre so nevidni, pozorišče je prazno in to je, kar je v tej moderni vojski tako skrivnostno, skoro neprijetno. Čujejo se glasovi, divji hrup, ne vé se pa, odkod in od koga. Ponoči se prikažejo temne sence. Napadalci naskočijo, da bi osvojili sovražni strelski jarek in po divjih naporih dneva prišli za nekaj kilometrov naprej.

Gremo k četam, kjer divja najsrditejši boj. Deželno cesto povsod popravljajo, in sicer ruski ujetniki. Ob cesti je napeljan telefon. Došli smo na višje ležeči kraj, zastava Rdečega križa nam pove, da smo na obvezovališču. Tu križa ozka cesta deželno cesto in pelje do glavnega poveljstva v mali kmečki hiši. Načelnik generalnega štaba nas sprejme.

V lepem solnčnem svitu se odigrava boj pred nami. Črni dimasti stebri se dvigajo tam, kjer so padle sovražne granate. Nekaj jih pade v daljavo 300 metrov od glavnega poveljstva. V prahu razpočijo šrapneli, nekaj sekund se še vidijo oblaki dima. Ne daleč od tu vidimo učinek nemških granat, njihov dim je precej bolj svetel, kot dim ruskih granat. V daljavi se dviga gost dim: neka vas gori. Naša artiljerija jo je zažgala.

Mladi načelnik generalnega štaba se kratko izjavi o položaju: pove nam, katere čete se sedaj udeležujejo bojev in kaj se je danes zgodilo. Nato smo si ogledali prostore višjega poveljstva: štiri male sobe, v vsaki sobi osem do deset štabnih častnikov. Leže na slami, edino poveljujoči general ima svojo sobo.

Pozneje sem imel srečo, da sem bil predstavljen poveljujočemu generalu, ki je izredno ljubezniva, vojaška prikazen. Ko sem pripomnil, da sem Oger, se je general priznalno izrazil o naših četah in je hvalil naše motorne baterije.

General je nato izjavil o položaju med drugim približno sledeče: Rusi dobivajo vsak dan nova ojačenja, vendar so po kratkem času vedno prisiljeni, da nadaljujejo svoje umikanje. Med počasnim umikanjem so se ustalili v pozicijah, katere so si že prej pripravili, kar precej otežuje njihovo zasledovanje. Čeprav so Rusi številnejši, vendar so nemške čete vedno na vrhuncu.

Po polurnem razgovoru se je general poslovil. Šel je obiskat svoje baterije.

Moderna vojska je v resnici manj dekorativna, manj slikovita kot stare vojske. Junaških prizorov je manj, in vendar je celota velikanska, pretresljiva slika, pravtako kot ta general, ki se pri belem dnevu izprehaja po travniku, kjer škrope granate.

VELIK POŽAR V VARŠAVI.

Krakov, 12. januarja. Tukajšnji listi poročajo, da je divjal predvčerajšnjim v Varšavi velik požar, ki je provzročil veliko škode. Pripeljalo se je nemško zračno vozilo nad mesto, iz katerega so metali bombe. Ena bomba je eksplodirala na neki najlepših cesta, kjer je zažgala zalogo neke tvornice linoleja.

MOLK RUSKE BRZOJAVNE AGENTURE.

Kodanj, 12. januarja. Poročila ruske brzojavne agenture molče že pet dni o bojih na Poljskem.

RUSKI VOJAŠKI PISATELJ O RUSKI ZIMI.

M. Menšikov piše v listu »Nowoje Wremja«: Avstroogrska zima se je pričela. Solnce sije vsak dan močnejše, a napreduje tudi mraz, ki bo bistveno vplival na sedanjo vojsko. Mraz zgradi močan tlak čez reke, jezera in močvirja; ki tvorijo na mnogih krajih vojne črte naravne ovire. Mraz deloma izboljša pota, deloma jih poslabša; znatno izpremeni tudi zemljišče, v katero se zakopavajo armade. Pred nami sta dva ali dva in pol meseca zime, nakar se prične zopet spomladansko vreme, ko bodo pota slaba in ko bodo izstopale reke in ne bodo več močvirja dostopna. Zelo bi bilo želeti, da bi se ta strašna vojska končala, ko nastopi najhujši mraz...

× × ×

BOJI V KARPATIH.

»Magyar Orszag« poroča iz Ungvara 12. t. m.: Vsled našega napada so se Rusi umaknili do Csontosa nazaj, kjer so se postavili v boj. Razvili so se artiljerijski boji, v katerih so premagale naše čete. Rusi so se nato umaknili čez Csontos nazaj.

OGRSKO-BUKOVINSKA MEJA VARNA.

Budimpešta, 12. januarja. »Az Estov« poročevalec brzojavlja iz Bistrice: Sovražnikovo zbiranje v Bukovini se je danes prekinilo, najbrže radi ruskega Božiča. Ruska glavna moč se je nastanila v Kimpolungu. Položaj je od včeraj v bistvu neizpremenjen. Bukovinski deželni predsednik grof Meran je bukovinskim državnim uradnikom, ki so se naselili na Ogrsko, nakazal trimesečno plačo. Razen tega je porabil znatne vsote za podporo revnim družinam iz Bukovine. Le-te so se zbrale v Dornawatri, odkoder jih na 500 vozeh v skupinah Beszterczenaszód. Ogrska meja je tako ob prelazu Radna kakor ob prelazu Borgó zavarovana.

TRI RUSKE STOTNIJE V BUKOVINI UNIČENE.

Budimpešta, 12. januarja. Listu »Az Est« poročajo iz Bistrice: V Bukovini so se vršili med Jacobenyjem in Ozsorito boji prednjih čet. Rusi so po-

LISTEK.

Iz vojne.

Kdo bo zacelil rane zemlje.

»Az Estov« poročevalec Franc Molnar je pri Starem Sandecu opazoval kmeta, ki je na svojem polju izravnaval jame, ki so jih bile izkopale granate in vojaki. Prizor opisuje tako-le:

Pot nas vodi po nasipu; na polju, na naši levi, se poznajo sledovi boja. Strelski jarek reže mali kosec zemlje. Za strelskim jarkom, pod nasipom je kritje za devet mož. Čisto jasno je: Tu je majhna četa varovala železniški nasip in prehod. Niso si izkopali globokega jarka, v katerem bi se moglo tudi stanovati, razrili so zemljo samo toliko, da so bili čepeči ali ležeči zavarovani. Sto korakov zadaj je devet lukenj in devet kupov zemlje. Vse skup je izorano polje revnega poljedelskega kmeta. Sedaj je bitka končana; v obeh Sandecih mrgoli našega vojaštva in Rusi so že 40 km daleč proč. Tako tedaj se revni poljski kmetič odpravi na delo in sam, preskrbljen zgolj z lopato, zasipa strelski jarek. Že je svoje delo napol dovršil, sedaj stoji na sredi in si briše potno čelo.

Veliko sem premišljeval o tem, kako naj iz bojišča zopet nastane mirno polje. Sedaj sem zasačil ta trenutek: zame čez vse drugo važen trenutek, ko kmet celi rane zemlje. Ne, za nič na svetu ne ogovorim kmeta, samo z deželne ceste ga opazujem. S svojo lopato meče v jarek prst, ki je nakopičena ob robu jarka. Ko je nekaj časa metal, stopi na nametano prst in jo nekoliko potepta. Potem zopet upre lopato. Odkodi je prišel? Kdaj? Kje je bil začasa bitke? Kako je izvedel, da je stvar tu končana? Ali se mu smili njegova zemlja?

Ondi se sedaj pripogiba, poti in zakriva sledi vojne. Izravnava bojno polje. Šiva dolgo, nervozno rano, ki so jo bili izkopali sedaj že odišli vojaki. Poleti — je-li tudi res? — bo tu stala že obila setev... Kmet prestrašen prebije vojni čas v kaki kleti, in ko se je vse zopet poleglo, se priplazi na dan in z domovinsko skrbnostjo celi rane svojega ubogega polja. On zasipa strelske jarke. Iz teh ozkih, s krvjo namočenih postelj gorja, strahot in plameneče ekstaze postane zopet tiho polje. Če mu je zopet razrijejo, je bo zopet pokril. Zares, naravna in velika je njegova zvestoba do rjave grude. Svojega očesa ne morem odvrniti od njega.

Med jarkom in devetimi kritji leži gomila z dolgim, tenkim križem. Tudi ta stoji na njegovem polju. Kaj se bo sedaj z le-to zgodilo? Kako bo izbrisal to sled?

Čudne poškodbe.

Švicarski zdravnik Allegrini, ki je obiskal nemške vojaške bolnišnice v Freiburg, poroča sledeče čudne slučaje:

Mlademu fantu je krogla prodrla črepinjo, ne da bi mu poškodovala organe razun semicirkolarne kanale desnega in levega notranjega ušesa. Nesrečnež je ohranil popolnoma vso svojo razumnost, je čutil in razumel vse in govoril kakor prej, toda izgubil je za vedno čut ravnotežja, tako da se ni mogel več obrniti ne na levo ne desno, ne naprej, ne nazaj: čisto nič več se ni mogel spoznati. Mnogi drugi so imeli drugačna motenja — kakor je pač bilo ranjeno ali uničeno to ali ono središče. — Še vedno vidim pred seboj ranjenca, ki je po zlogih še prav dobro znal povedati svoje ime in nekaj drugih besed, toda izgubil je čisto popolnoma aritmetični čut in ni znal več šteti. Zdravnik mu je kazal prste in ga vpraševal, koliko jih je, toda ranjenec je odgovoril, da sicer dobro vidi, ne more pa tega povedati.

Maščevanje ruskega kuharja.

Tole se je zgodilo na sveti večer na bojišču pri Nidi na južnem Poljskem. Neki častnik se je nahajal ponoči z več vojaki v poizvedovalni službi. Kar čuje, da ropota voz od tam, kjer stoje Rusi. Poizvedovalni oddelek se skrije v gozdu. Pripelje se neka ruska kuhinja, ki jo vozita dva konja. Za vozom korakata neki jud in kuhar. »Obstanite,« zakliče avstrijski častnik! Ubogajo. »Zakaj vozite naravnost proti avstrijskim prednjim stražam,« vpraša častnik? Ruski kuhar odgovori: »Danes zjutraj me je oklofutal moj narednik. Sklenil sem, da se maščujem tako, da se predam s kuhinjo Avstrijcem. Narednik naj zdaj strada.«

Družina generala Joffre.

Milan, 12. januarja. Neki dopisnik lista »Coriere della Sera« je imel pogovor z bližnjimi sorodniki generalissima Joffreja, ki prebivajo v Rivesaltes v francoski Kataloniji. Joffrejeva sestra je časnikarju povedala naslednje družinske podrobnosti: Naša družina je, kakor dokazujejo družinske listine, španskega izvora. Naš stari oče je moral radi političnih stvari pobegniti na Francosko. Izselil se je v Pireneje in se naselil v Rivesaltes v francoski Kataloniji. Na Španskem smo se imenovali Gonffre; tu se je priimek pofrancozil in izpremenil v Joffre. Naš stari oče je bil trgovec. Ko je umrl, je prevzel trgovino njegov sin, naš oče. Bil je tedaj 43 let star in edini potomec. V zakonu je bilo 11 sinov in jaz. On dvanajsterih otrok živimo sedaj samo še trije: General, brat, ki je finančni uradnik, in jaz. General prihaja vsako leto na počitnice k očetu in zelo ljubi svojo ožjo domovino.

slali trikrat po eno stotnijo na poizvedovanje v gorski prelaz pred Jacobenyjem. Vse te ruske čete so zašle v ogenj naših skritih topov in strojnih pušk ter so bile uničene. Zadnja ruska stotnija je bila uničena včeraj.

POLOŽAJ PRI JAKOBENIJU NEIZPREMENJEN.

Budimpešta, 12. januarja. »Az Estov« poročevalec javlja iz Bistrice: V južnozapadnem kotu Bukovine, pri Jakobeniju, se položaj tudi 11. januarja ni izpremenil. Mir so motile le neznatne posamezne praske.

RUSI ZAPUSTILI SOSLAK.

Budimpešta, 12. januarja. »Az Estov« poročevalec javlja iz Ungvara: Rusi so prostovoljno zapustili Soslak in se umaknili nazaj proti Csontosu. Tekom dneva je bilo v Uniki dolini neprestano slišati grmenje topov.

OKLOPNI VLAK PREGNAL DVA RUSKA BATALJONA.

Budimpešta, 12. januarja. Oklopni vlak, ki vozi po dolini reke Ung, je 10. t. m. prodrl do Csontosa. Oborožen je bil z osmimi strojnimi puškami ter se je pomikal prav do sovražne ognjene črte. Neposredno pred razdrtim železniškim mostom se je ustavil. Nadporočnik T., vodja oklopnega vlaka, je opazil sovražno patruljo in poveljeval ogenj. Strojne puške so ubile osem Rusov. Danes je oklopni vlak zopet vozil do Csontosa. Desno in levo ob mostu je stal po en sovražni bataljon. Nadporočnik T. je svojih 30 mož razvrstil v rojno črto in to neznatno brambno moč spretno maskiral. Obenem z infanterijo so začele streljati tudi strojne puške in ruska bataljona sta zbežala. Nadporočnik je dal hitro za silo popraviti most ter je od enega bataljona ujel 18, od drugega pa 29 mož. Ob tem napadu je sodelovala tudi naša artiljerija ter vrgla sovražnika iz postojanke pri Majomrotu.

× × ×

V BEREGU IN V MARMAROSU.

Budimpešta, 12. januarja. V zgornjih dolinah stolic Bereg in Marmaros so se bili manjši, za nas uspešni boji. Avstrijske čete so prodrle čez mejo zemplinske in saroške stolice proti severu. Dne 11. t. m. se je čulo cel dan v dolini Ung močno gromenje topov. Kako je izpadel tu boj, še ni znano.

RAZMERE V PETROLEJSKIH POKRAJINAH ZAPADNE GALICIJE.

Krakov, 12. januarja. »Czas« objavlja zanimive podatke o zadnječasnih razmerah v petrolejskih krajih zapadne Galicije. Glasom zanesljivih informacij je večina ravnateljev in uradništva pri naftinih vrelcih in petrolejskih rafinerijah v zapadni Galiciji že pred prihodom Rusov zapustila obrate. Le načelnik rafinerije v Gliniku, Margampolski, je ostal na svojem mestu, in njegovemu posredovanju se je bilo zahvaliti, da so Rusi pred rafinerijo postavili straže in preprečili oplenitev podjetja. Rusi so v strojnici napravili skladišče za živila, in ko so morali kraj zapustiti, so te prostore zažgali, da bi uničili svoje zaloge. Skladišče je gorelo štiri dni, ne da bi bila ostala tovarniška poslopja kaj prida poškodovana. Naslednje dni je med boji, ki so se vršili v okolici, padlo v bližino rafinerije več šrapnelov, a povzročili so le neznatno škodo. — Drugače je bilo v Jaslu, kjer je 14. decembra izbruhnil požar, ki je uničil tamošnjo rafinerijo. Požar je trajal tri dni. Zgorele so tudi uradniške in delavske hiše. — V rafineriji v Libuszi je ogenj uničil vse zaloge. — Rafinerija v Limanovi je ostala docela nepoškodovana, ravnotako rafinerija v Krosnem. Vsekakor so tu topovske krogle večkrat povzročile ogenj, ki so ga pa vselej pravočasno pogasili.

× × ×

DELAVSKI STAVKI V PETERBURGU IN V MOSKVI.

Sofija, 12. januarja. Delavci v Peterburgu in v Moskvi stavkajo, da protestirajo, ker so zaprli socialistične poslance državne dume.

TOLSTOJEV GRAD ZGOREL.

Iz Stockholma poroča »Vossische Zeitung«: Politična policija je izvedla hišno preiskavo pri vdovi Leva Tolstoja na posestvu Jasnaja Poljana. Sumljivih papirjev revolucijske vsebine niso našli, a grad je na skrivnosten način zgorel, ko je bila navzoča policija.

ODPADEK DAVKA VSLED PREPOVEDI ALKOHOLA V RUSIJI.

Genf, 12. januarja. Iz Peterburga se poroča: Vsled prepovedi točenja alkohola so padli dohodki države mesečno za 185 milijonov.

Norveški prestolni govor.

Kristianija, 12. januarja. (Kor. ur.) **Storthing** so slovesno otvorili. Prestolni govor izvaja, da so razmere z vsemi velesilami prijateljske. Vlada je delala na to, da se dežela ne zaplete v svetovno vojsko. Norveška je nevtralna. Predloženih je bilo več zakonskih načrtov o izrednih izdatkih za ojačenje obrambe na suhem in na morju. Povišati se bodo morali davki. Za uvoz žita in moke nameravajo uvesti monopol.

Proti vojnim hujskačem v Italiji.

Milan, 12. januarja. V Turinu in v Benetkah so se priredili včeraj veliki socialnodemokraški ljudski shodi, na katerih so se sprejeli ostri sklepi proti vojnim hujskačem in za nevtralnost Italije. Tudi v Milanu je priredila socialnodemokraška stranka demonstracijo za nevtralnost.

× × ×

»Berliner Tagblatt« poroča: V Parmi je sindikalistični poslanec De Ambri govoril za vojsko proti Avstriji, pa je moral zbežati pred razburjeno množico, ki je navalila nanj s palicami in pestmi.

× × ×

Rim, 11. januarja. (Kor. urad.) »Giornale d' Italia« in »Tribuna« objavljata sledečo noto: Zadnje dni so razširjali politični in časnikarski krogi najrazličnejše govorice osobito o vojaških odredbah. Neki jutranji list je beležil govorico, da se januarja vpokličejo pod orožje štirje razredi deželne brambe. Navedena govorica ni utemeljena.

Boji v Črni gori.

Rim, 11. januarja. Uradno se poroča iz Cetinja 9. t. m.: V Črni gori vlada jako slabo vreme, ki zadržuje operacije. Kljub temu avstrijski topovi živahno obstreljujejo črnogorske obmejne postojanke.

ČRNOGORSKO URADNO POROČILO.

Curih, 11. januarja. Uradno črnogorsko poročilo dne 9. januarja izvaja: Vsled slabega vremena so operacije zelo težavne. Kljub neprestanemu obstreljevanju po avstrijski artiljeriji vzdržujemo svoje postojanke.

Angleška in Amerika.

ANGLEŠKI ODGOVOR ZDRUŽENIM DRŽAVAM.

London, 12. januarja. (Kor. ur.) Odgovor angleške vlade Združenim državam izvaja med drugim: Angleška vlada pritrjuje načelu Združenih držav, da more poseči vojskujoča država v trgovino nevtralnih držav le, če je potrebno, da varuje svojo narodno varnost. Vlada bo poizkušala, da ostane v mejah tega načela, a Anglija si pridrži pravico, da poseže v tihotapsko trgovino blaga, ki je določeno sovražnikovi deželi. Izplača odškodnino, kadar bi se namenoma kršilo to načelo. Zdaj gre za štiri odpošiljatve bakra in aluminija, ki so namenjene Švedski. Angleška vlada ima v rokah dokaze, da so namenjene Nemčiji, dasi so odposlane na Švedsko. Angleški vladi so znana tudi posebna navodila, naj se nalaga v ladje gumi pod drugim imenom v Združenih državah, da se odvrne pozornost, kar se je tudi že večkrat zgodilo. Izvoz more Velika Britanija dovoliti le, če se prizna vladi pravica, da sme o pošiljatvah gumija iz Združenih držav sklepati sodišče, kadar misli, da je namenjen gumi sovražnikovim deželam. Angleška vlada ne želi nasprotovati splošnim načelom mednarodnega prava, na katerih temelji nota Združenih držav, marveč se hoče omejiti na to, da posega v tihotapsko trgovino v sovražnikove dežele in da jo omeji. Pripravljena je, da navede vzrok, kadar bo ustavljena kaka pošiljatev iz Združenih držav.

Basel, 12. januarja. (Kor. ur.) Glede na angleški odgovor na amerikansko noto opozarja »Baseler Anzeiger«, da je nota pravzaprav gladko odklonila angleške zahteve. Stavek, ki govori o kavčuku, je podoben grožnji Združenim državam. Nadaljni razvoj položaja dovede lahko do pojstritve kljub prijateljskim čuvstvom, s katerimi je zdaj Anglija zopet nasproti nevtralnim državam zelo radodarna, a z dokazi prijateljstva tako skopari, da še celo vojaški kritik »Morningposte« piše: »Nevtralne države ne morejo glede na preobrat svetovne trgovine ohraniti neizčrpljive zaklade potrpežljivosti.«

Mobilizacija v Rumuniji.

»Petit Parisien« poroča 9. t. m.: V Rumuniji se v najkrajšem času pričakuje mobilizacija. Pod orožje je bilo do konca meseca januarja vpoklicanih že 330.000 mož, aktivna armada šteje zdaj 85.000 mož. V kratkem bo v Rumuniji pod orožjem 600.000 mož, med njimi 450.000 mož redne armade.

Vremenska katastrofa v južni Italiji.

Benetke, 10. januarja. Iz italijanskega dolomitskega ozemlja se poroča o ljutih sneženih viharjih. Plazovi so napravili že mnogo škode. V nekaterih pokrajinah vlada silen mraz. V Feltre je včeraj kazal toplomer 21 stopinj pod ničlo. V Genovi je za snegom začelo močno dežiti, zbog česar so bili nižje ležeči mestni deli popravljeni. Vlaki, posebno oni s severa, imajo zbog snežnih zametov velike zamude.

Rim, 12. januarja. Vremenska katastrofa, ki je zadela južno Italijo, je napravila več milijonov škode. Poročila, ki prihajajo iz prizadetih krajev, se glase vedno brezupnejše. Cel obseg nesreče se še ne more pregledati, vendar je že sedaj videti, da takih vremenskih škod že več let ni bilo na Italijanskem. Najbolj prizadeta je Capua z okolico. V mestu samem so stale skoro vse ceste pod vodo. Elektrarno so valovi skoro popolnoma odnesli. Mesto je brez razsvetljave. Tovarna za artiljerijske krogle, največja v Italiji, je tudi skoro popolnoma izginila s površja zemlje. V krajih Grazzanise, Santa Maria alla Porta, Cancello Arnone se je podrlo mnogo hiš. Občina Brezza je popolnoma obkoljena od vode, noben človek ne more iz hiše. Ker tudi nihče ne more do njih, se je v mnogih hišah že jel oglašati glad. V kapuanski municijski tovarni so bile uničene tudi velike zaloge streljiva. V neapoljski okolici se je podrl zid nekega velikega vrta. Voda se je kakor hudournik razlila po nasadih, pri čemer sta utonili dve osebi. V provinci Cagliari je nevreme v vseh občinah napravilo veliko škode.

Povodnji na Angleškem.

Milan, 10. januarja. Listi poročajo iz Londona: Deževje, ki traja s kratkimi presledki že od novembra, je na Angleškem napravilo veliko škode, in sicer v mestih in na deželi. Krasna, neprecenljiva arhitektura katedrale v Salisbury, ki izhaja še iz 13. stoletja, je močno poškodovana. Trgi krog cerkve so izpremenjeni v jezera. Tudi vežbanje novih čet neugodno vreme močno ovira. Opustiti se je moralo več poljskih taborov v notranjosti dežele, kjer so se vežbali novinci, ker je barake zalila voda. Posadke so morale zato dobiti nova prebivališča. Na raznih krajih je že na tisoče hiš pod vodo. Iz nekaterih vasi so se morali vsi prebivalci izseliti in poiskati prebivališča na višje ležečih točkah. Preskrba mest s poljedelskimi proizvodi je jako otežkočena.

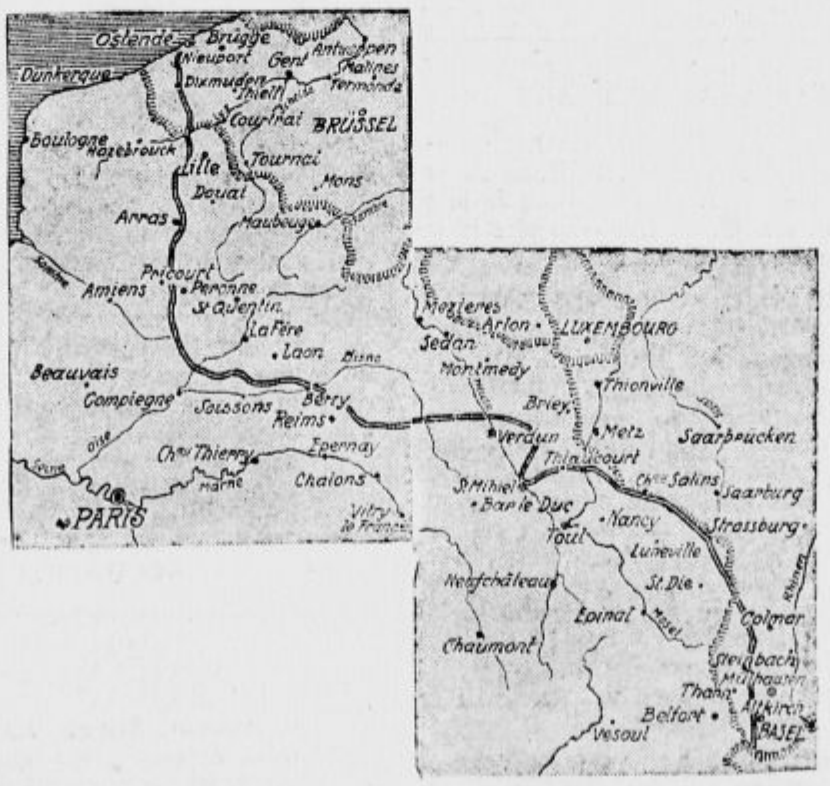

BOJNO FRONTO NA ZAPADNEM BOJIŠČU

nam kaže današnji zemljevidni načrtek. Fronti se raztezati od Severnega morja (Ostende) čez Flandrijo preko Nieuporta in Dixmuidna na Francosko, gresta mimo Arrasa in Pricourta proti Aisne, ki jo križata pri Berry, potem v loku krog Verduna k St. Mihielu. Od tu gresta fronti nekaj časa ob nemško-francoski meji, pa zopet po francoskem ozemlju in segata odtod na nemška tla v Alzaciji.

Boji na zahodu.

Odbiti francoski napadi. — Velike francoske izgube v Argonih.

Berolin, 12. januarja. Veliki glavni stan: Južno od kanala La Bassee se vrše manjši boji, ki se še niso odločili.

Severno od Crouysa so Francozi včeraj zvečer napadli, pa so bili z velikimi izgubami vrženi nazaj. Danes zjutraj so tu boji zopet oživeli.

Francoski napad, ki se je izvršil včeraj popoldne vzhodno od Perthesa, se je izjalovil v našem ognju. Sovražnik je imel zelo težke izgube.

V Argonih smo na rimski cesti osvojili neko francosko opirališče. Pri tem smo ujeli dva častnika in 140 mož.

V bojih v vzhodnem delu Argonov smo ujeli od 8. januarja (vštevši gornje) 1 majorja, 3 stotnike, 13 poročnikov in 1600 mož, tako da znašajo skupne francoske izgube vštevši mrtve in ranjene na tem omejenem bojišču 3500 mož.

Francoski napadalni poizkusi pri Ailly, južno od St. Mihiela, so se izjalovili.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 12. januarja. Poročilo francoskega generalnega štaba z dne 10. t. m.: Med morjem in Oise so se vršili artiljerijski boji. Ob Aisni in pri Soissonu sovražnik kljub številnim napadom ni mogel zopet zavzeti izgubljenih strelskih jarkov. Proti večeru je vnovič obstreljeval Soissons. Med Reimsom in Argoni je naša artiljerija zelo uspešno obstreljevala nemške strelske jarke in razpršila na več točkah skupine vojakov, ki so delali. Organizirali smo osvojeno postojanko v Perthesu in v okolici vasi in odbili protinapad zahodno od Perthesa. V Argonih je sovražnik obstreljeval ozemlje Four de Paris. Napori sovražnika so bili naperjeni proti višini 263 zahodno od Boureuillesa. V gozdu Apremont je ogenj naše artiljerije prisilil sovražnika, da je utihnil. V Vogezih, severozahodno od Wattweilerja in pri Thanu smo tudi odbili sovražni napad.

Poročilo ob 11. uri zvečer se glasi: Minulo noč smo odbili dva nemška protinapada, enega severno od Perthsa, drugega pa severno od kraja Beausejour. V Argonih sta se ponesrečila dva manjša sovražna napada pri Fontaine-madame in St. Hubertu. Pri višini 263 zahodno od Boureuillesa se vrši hud boj. Na ostali fronti je noč mirno potekla.

Boj z vodo v Flandriji.

Berolin. Iz Rotterdama poročajo »Lokalanzeigerju«: Neki vojak iz angleškega glavnega stana opisuje boj v Flandriji, ki ga vodijo Nemci proti povodnji. Nemci delujejo s sesaljkami, katere goni najbrže električni tok, napeljan iz Lille, da izsesajo vodo iz svojih strelskih jarkov. Ponovno so poizkušali napeljati vodo proti Angležem, kar se jim pa dosedaj še ni posrečilo.

Izjalovljeno drugo prodiranje Francozov v Alzaciji.

Berolin, 12. januarja. »Post« poroča: Na črti Sennheim—Ober—Burnhaupt—Altkirch iz doline Sulzbach od 7. do 9. januarja podvzeti odločni napadi francoskih čet so se vsi izjalovili, ker so jih Nemci vztrajno odbijali. Glavno torišče tamošnjih trdovratnih bojev je tvorila višina 452 južnozahodno od Steinbacha in ozemlje zahodno in južnozahodno od Burnhaupta. Na obeh točkah so bile odbite francoske čete z velikimi izgubami. Ujetih je bilo več Francozov. Popolnoma se je izjalovil francoski načrt, da bi se bili polastili krajev, ki so jih nameravali vzeti.

Poročevalec piše dalje: Osebno sem prisostvoval napadu na višino 425 dne 7. januarja in sem bil v Sennheimu priča ljutega obstreljevanja, ko je francoska artiljerija z granatami obstreljevala evangelsko cerkev in do poznega večera bruhala ogenj na kraj. Noč sem prebil v gorečem kraju, ki je bil zelo poškodovan. Kakor so pripove-

dovali ujetniki, so sovražnikove izgube zelo velike, naše so pa majhne. Učinek sovražne artiljerije na železnico južno od Altkircha dne 9. januarja, je bil zelo neznaten.

Delovanje nemških letal. — Belgijski glavni stan se preselil na Francosko.

Rotterdam, 13. januarja. Londonski list »News« poroča iz Calaisa: Napad nemških letal proti mestom Fournes, Dünkirchen in Calais še traja. V zadnjih nočeh so se nad Calaisom zopet pojavili en Zeppelin in dve letali. V Calais in Dünkirchen so zopet metali bombe. — Belgijski glavni stan se je preselil na Francosko.

Ponesrečen francoski letalec.

Pariz, 11. januarja. »Matin« poroča, da je pri Yonne padlo na tla francosko letalo. Letalec je ubit.

Boji v snegu.

Rotterdam, 12. januarja. »Daily Telegraph« piše: V bojih vzhodno od Saint-Die dne 31. decembra je igrala važno vlogo stotnija Francozov v snežnih čevljih. V malih skupinah so plezali po snegu navzgor. Nemci so jih neprestano obstreljevali. Nekaj jih je padlo, drugi so dosegli vrh gore. Ko so na drugi strani šli navzdol v smeri proti Diedolshausenu, so nepričakovano otvorili ogenj na nemško fronto.

Boji v Alzaciji.

Curih, 12. januarja. Boji v Zgornji Alzaciji so postali manj siloviti. Postojanke so se zopet izravnale in so v splošnem take, kot pred začetkom sedanjih bojev.

Nemški uspehi ob Aisni in pri Perthesu.

Genf, 12. januarja. Severno in južno od reke Aisne poizkušajo Francozi prodirati. Pri La Boiselle in med Soissonsom in Berry au Bacom so zadeli na trdovraten odpor nemških čet. Tamošnji boji in veliki boji severno od La Boisella so donesli Francozom velike izgube; a se kljub temu nadaljujejo. Poroča se tudi o novih spopadih blizu Perthesa. Francozi izkušajo držati del kraja, a Nemci so si s svojimi znatnimi včerajšnjimi uspehi zavarovali vzhodni del Perthesa.

Francosko umikanje izpred Oberburnhaupta.

Genf, 11. januarja. Četam, ki so krile francosko umikanje izpred Oberburnhaupta, je poveljeval gener. Putz. Nemške čete so zasedle vse strelske jarke v okolici. V ozemlju Woewre je severnovzhodno od Flireya zašel neki francoski oddelek v zasedo. Zasedel je neki navidezno ugoden pas gozda Prêtre, ko je bil vržen po podkopu v zrak. Iz mesta Soissons so obstreljevali nemške postojanke v okolici vasi Soupir. Francoske baterije so bile nato prisiljene, da so morale obmolkniti. Justično poslopje v Soissonsu je bilo močno poškodovano.

Zeppelinov zrakoplov nad Nancyjem.

Rim, 11. januarja. Ko se je pripeljal zadnjič nad Nancyjem zrakoplov, je nastal tumult v vojaški bolnišnici, kjer leži več nemških ranjencev. Ranjenci so bili dozdaj ubogljivi, ko se je pa pripeljal Zeppelinov zrakoplov nad mesto in ko je metal v mesto bombe, so nemški ranjenci poskakali iz postelj, plesali so in veselo kričali. Bolniški strežniki so jih le s težavo pomirili in pregovorili, da so se vrnili v postelje.

Verdun zopet ogrožen.

Berolin, 12. januarja. »Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: Nemški težki topovi so po predvčerajšnjem bombardiranju zopet uspešno obstreljevali Soissons, in sicer mesto in okolico. Včerajšno odločno izkoristenje nemških uspehov pri Four de Paris in zapadno od Bourcilles na eni in pri Apremontu na drugi strani je napotilo francoskega vojaškega kritika Rousseta, da je priznal sistematično vzajemno delovanje nemških čet v Argonskem gozdu in na višinah ob Maasi iznova resno ogroženje Verduna. Nemški sunki da so doslej dosegli svojo svrho.

Pariz v temi.

Pariz, 13. januarja. (Kor. urad.) Pariško prebivalstvo bodo v kratkem potom časopisja obvestili o odredbah glede zmanjšanja poulične razsvetljave radi nevarnosti obstreljevanja po nemških letalih.

Ustavljen prevoz angleških čet.

Rotterdam, 13. januarja. Prevoz angleških čet na črti Holtkestone—Dieppe je ustavljeno radi nemških podmorskih čolnov.

Kaj so upali Francozi, da dosežejo.

Basel, 12. januarja. Francoski ranjenci pripovedujejo, da so francoski armadni krogi veliko pričakovali od francoske ofenzive v Zgornji Alzaciji. Upali so, da vsaj do novega leta vkorakajo zopet v Mühlhausen ali da vsaj oslabe nemško vojno črto v severni Franciji in na Flanderskem. — Francoski častniki izjavljajo, da ni mogoče priti blizu nemškim četam. Vsaka vrzel v nemški obrambni črti se hitro zopet izpolni, kakor da bi Nemčija iz tal dobivala nove čete. Francozi so ob svoji ofenzivi v Alzaciji zastavili vse svoje razpoložljive sile.

Pred novo francosko ofenzivo?

Berolin, 12. januarja. »Lokalanzeiger« poroča: Profesor Brovet, ki je pred kratkim za »Neue Züricher Zeitung« prepotoval Francijo, kjer je obiskal tudi francoski glavni stan, piše: Kje se izvede napad? Nemogoče je, da bi se odgovorilo že zdaj na stavljeno vprašanje. Preden se je še govorilo o zbiranju močnih sil pri Besanconu, mi je izjavila v Parizu neka dobro poučena oseba? »Glejte v Vogeze!« Preden so Nemci zasedli Belgijo, so si izbrali Francozi Epinal za glavno opirališče ofenzive proti Nemčiji. Slučaj ni bil, da so poverili tako uglednemu generalu, kakor je Legrand, poveljstvo 21. armadnega zbora. Krogi francoskega generalnega štaba sodijo, da, če se izvedejo operacije srečno, pridejo zavezniki junija ali julija do Rena. Preden bi morali misliti na nadaljne prodiranje v srce Nemčije, bi se morale še udati trdnjave Strassburg, Metz in Mogunicija.

Rezerve zaveznikov.

Amsterdam, 12. januarja. »Allgemen Handelsblad« piše: Zavezniki še daleč niso spravili vseh svojih sil na bojišče. Imajo še tisoče oboroženih rezervistov in desettisoče neoboroženih. Ne more biti tedaj govora o utrujenosti, še manj pa o pomanjkanju municije. Boj se bo nadaljeval z vso silo. Oklopni vlaki, ki so oboroženi s topovi, se tudi udeležujejo bojev.

Garibaldinci hudo poraženi.

»Corriere dela Sera« poroča: Iz bojne črte so umaknili Garibaldijev polk, ki je izgubil v nekem naskoku na nemške strelske jarke v Argonskem gozdu 340 mrtvih in ranjencev. Začasno se ne bo udeležil nobenega boja več.

Waleški princ na bojišču.

Kodanj, 12. januarja. Londonski listi poročajo, da je waleški princ prevzel poveljstvo nad najboljšim teritorialnim polkom, katerega je osebno vodil k okopom, da zamenja indijske čete.

Železniška nesreča.

Pariz, 13. januarja. (Kor. urad.) »Matin« poroča iz Bourdeauxa, da se je zgodila med Saint Jeanom in Bayome železniška nesreča. Tri osebe so bile ubite, tri pa težko ranjene.

Vstaja v Albaniji.

Milan, 12. januarja. V Draču je položaj vedno bolj napet. Zdelo se je, da so streli iz ladijskih topov »Misurate« vplivali na vstaše toliko, da bi bili pripravljeni se pogajati. Essad paša je poslal Issufa Effendija kot parlamenterja, ki pa ni nič opravil. Včeraj ob 9. uri zjutraj je Essad paša napadel vstaše, ki so proti poldnevu podvzeli brezuspešen protinapad. Ves dan se je slišalo streljanje pušk, proti večeru je Essad izročil obrambo mesta Mustafi in se obrnil proti rtu Rodoni, da bi vstaše napadel za hrbtom. Iz notranje Albanije prihajajo vznemirljiva poročila. Essadove čete so bile pri Kavaji poražene in so brez municije in živil.

Turčija v vojski.

IZZET PAŠA UJET?

Kodanj, 12. januarja. Iz Rima se poroča pariškemu »Petit Journalu«, **da je bil Izzet paša v bojih na Kavkazu ujet in odpeljan v rusko ujetništvo.**

UMIKANJE RUSOV OD SARYKAMIŠA.

Petrograd, 12. januarja. »Ruskoje Slowo« opisuje boje pri Sarykamišu tako-le: Kakor hitro se je vodilnim krogom sporočilo, da je Sarykamiš ogrožen od Turkov, je prišlo več ruskih kolon v hitrih pohodih ogroženi garniziji na pomoč. Pohodi so bili izredno težavni. Divjal je sneženi vihar, tako, da je veliko vojakov onemoglo in zmrznilo. Turki so se v znatni sili bližali mestu in posrečilo se jim je pregnati Ruse z njihovih postojank. Boj je bil izredno srdit. Rusi so se umaknili severno od Sarykamiša.

ITALIJA ZAHTEVA, DA OSTANEJO DARDANELE NEVTRALNE.

»Ikdam« poroča: Po zanesljivih poročilih je izjavila italijanska vlada v Londonu in v Parizu, da bi kakršnakoli podjetja proti Dardanelam ne mogla mirno trpeti in da bi bila v tem slučaju prisiljena, da opusti svojo nevtralnost.

OBRAMBA SUEŠKEGA PREKOPA.

Rim, 12. januarja. »Giornale d'Italia« objavlja brzojavko iz Kaira, ki potrjuje prejšnja poročila o hitrem naraščanju sovraštva proti Angleški in o odločno nemško prijaznem razpoloženju Arabcev. Poveljnik v Neapelj došlega parnika »Treves« poroča o položaju v Egiptu, da so obrambne priprave Angležev silne. V Port Saidu je napravljenih več postaj za letala, ki neprestano poizvedujejo.

JERUZALEM GLAVNI STAN.

V Jeruzalemu vlada zdaj tako vojaško življenje, kakršnega mesto že dolgo ni doživelo. Vojakov kar mrgoli. Neki angleški poročevalec poroča, da urijo in da vodijo turške vojake nemški častniki. V Jeruzalemu biva glavni stan tiste turške armade, ki namerava operirati iz Palestine proti Egiptu. V svetih krajih, v katere so romali pobožni romarji celega sveta, odmevajo zdaj vojaška povelja. Čuje se korakanje polkov. Po ulicah se razširjajo najrazličnejše govorice, ki razplamtujejo besnost mohamedancev proti Angležem. Veliko pozornost je povzročila govorica, da so ukradli Angleži kosti preroka Mohameda in da se zdaj vojskujejo zato, da dobe prerokove kosti nazaj. Turške čete so vse dobro opremljene in oborožene z najmodernejšim orožjem. Iz Carigrada v Jeruzalem so prepeljali veliko min, pušk in streliva. Beduini v ozemlju, ki meji z Egiptom, so oboroženi z nemškimi topovi. Zelo močno so utrdili Libanon; zasedle so ga turške čete. Utrdbe so zgrajene po najmodernejših vzorcih.

TURKI IZSTRELILI ANGLEŠKO ZRAČNO VOZILO.

Carigrad, 12. januarja. (Kor. ur.) Turška straža v Šišenu, 7 ur od Akabe, je obstreljevala neko angleško zračno vozilo in je prisilila, da se je moralo izpustiti na zemljo. Opazovalca so ujeli, šofer je pa ušel.

Japonska in Vatikan.

Rim, 12. januarja. Japonska odpošlje v Vatikan posebnega odposlanika, ki bo papežu v mikadovem imenu čestital k zasedenju prestola. Trdi se, da bi se iz tega utegnili razviti stalni odnošaji.

Angleške skrbi.

Berolin, 12. januarja. »Telegraphenunion« poroča: Vojaški sotrudnik londonskega lista »Times« opozarja v daljšem članku na nujnost, da se Anglija peča z brambo lastnega ozemlja. List piše: Če je res, da se bo boj odločil v Flandriji in na Francoskem in da mora iti naše največje prizadevanje za tem, da ojačimo armado sir Johna Frencha, potem je na drugi strani tudi res, da tvori nemško visokomorsko brodovje, dokler ni poraženo, za nas veliko nevarnost. Če prevdarimo to v zvezi z dejstvom, da ima Nemčija še velike rezerve, ki jih doslej še ni uporabila, potem nikakor ne smemo pustiti vnemar možnosti, da Nemčija izvede udarec proti našemu ozemlju. Karkoli bi tudi utegnili pridobiti izven našega teritorija bi to ne moglo nadomestiti nesreče, ki bi jo v vsakem oziru povzročil uspešen napad na naše glavno mesto.

Vatikan se približuje Italiji?

Kolin, 11. januarja. »Kölnische Zeitung« prinaša sledečo vest milanske »Preseveranze«: Med Vatikanom in italijansko vlado so pričeli zasebni pogovori z namenom, da se zopet ustvarijo diplomatične zveze med sv. Cerkvijo in Italijo. Pogajanja imajo dosedaj samo še zaseben značaj; vrše se med nekim kardinalom in nekim senatorjem, čigar zveze z italijanskim dvorom so precej znane.

Vojska s Srbi.

SRBI POBIJAJO MOHAMEDANSKE BEGUNCE.

Sofija, 13. januarja. (Kor. urad.) »Agence telegrafique bulgare« poroča: Prefekt v Strumici brzojavlja, da mohamedanci nekaj dni sem trumoma beže iz Kasasa, Štipa, Radovišta in Kočan, da se odtegnejo terorizmu srbskih band, ki stoje pod varstvom srbske vlade. Predvčerajšnjim so srbske čete napadle begunce v hipu, ko so hoteli prekoračiti bolgarsko mejo. Srbski vojaki so pobili veliko število mož, žena in otrok. Bolgarske obmejne straže so se zavzele za begunce.

SRBIJA VPOKLICUJE SVOJE ZDRAVNIKE.

Genf, 12. januarja. Srbski konzul je po naročilu srbske vlade pozval vse tiste zdravnike, ki so končali svoje študije na švicarskih ali francoskih univerzah, naj takoj odpotujejo v Srbijo.

SRBIJA IZPRAZNJUJE BELGRAD.

Sofija, 12. januarja. Iz Niša se poroča: »Novosti« izvajajo, da je srbska vlada izdala na prebivalstvo v Belgradu razglas, ki z ozirom na vojaški položaj civilnemu prebivalstvu prepoveduje nadaljnje bivanje v Belgradu.

ZA UJETNIKE V SRBIJI.

Dunaj. Vojno ministrstvo je zopet dovolilo znatno vsoto kot priboljšek našim vojnim ujetnikom v Srbiji.

Genadiev potuje v Rim.

Iz Sofije poročajo: Voditelj stambulistov bivši minister Genadiev potuje v Rim brez vsake posebne politične misije. Njegova naloga je le pridobiti tamošnje diplomate za pravične bulgarske zahteve, nikakor pa se ne gre za ustanovitev laško-bulgarsko-rumunske zveze, o kateri se tu že več časa govori.

Nemški torpedi na suhem.

Rotterdam, 12. januarja. »Morning post« brzojavlja iz Peterburga: Nemci uporabljajo novo orožje, torpedo, ki spominja na starorimske baliste ali katapulte. V uradnih ruskih poročilih se opozarja na velike torpede, ki se zažigajo z električno iskro. Kadar razpočijo, širijo okolu sebe smrt in tako zastrupijo zrak, da se vse, kar živi, zaduši. Nemci se poslužujejo v svojih napadih neke nove vrste ročnih granat.

Vojni material iz Amerike za Rusijo.

New York, 13. januarja. (Kor. ur.) Newyorški »World« objavlja poročilo z dne 12. decembra m. l. iz Victorije (angleška Kolumbija). Poročilo pravi, da je od tam odplul ruski parnik »Nowgorod« v Vladivostok. Naložen je bil z 32 železniškimi vozmi vojnega materiala za Rusijo.

Nemški monitorji v bojih pred Varšavo.

Berolin, 13. januarja. V bojih pri Inowlodzu so bili ranjeni ruski generali Richter, Scholl, Konštantina in Kohlschmidt. Bojev pred Varšavo se udeležuje tudi mornarica z nemškimi monitorji na Visli.

Zopet dve angleški ladji potopljeni.

Rotterdam, 13. januarja. **Tu se širijo vesti, da sta angleški ladji »Ajax« in »Thunderer« postali žrtvi nemških min.**

Razna poročila.

VOLITVE V DOHODNINSKE DAVČNE CENILNE KOMISIJE.

Dunaj, 12. januarja. Nadomestne volitve za koncem leta 1914. izstopivše člane in namestnike cenilnih davčnih komisij za dohodninski davek se z ozirom na vojsko odgode na poznejši čas, če že niso v posameznih slučajih izpeljane. Dokler se volitve ne izvedejo, obdrže svoja mesta dosedanji člani in namestniki.

VOLITEV PREDSEDSTVA V TRŽAŠKI TRGOVSKI IN OBRTNI ZBORNICI.

Trst, 12. januarja. (Kor. urad.) V današnji večerni seji tržaške trgovske in obrtne zbornice so bili zopet soglasno izvoljeni za predsednika Ivan vitez pl. Scaramanga, za podpredsednika Rihard baron Albori in za začasnega predsednika Matevž Viktor Bussanich. Izvoljeni so bili

BOLGARIJA DOVOLJUJE IZVOZ ŽIVEŽA.

Sofija. Ministrski svet je sklenil, da odpravi prepoved o izvozu graha, sira, krompirja, slame in svinj.

ANGLEŠKI SOCIALISTIČNI POSLANEC ZA SPLOŠNO BRAMBNO DOLŽNOST.

London, 12. januarja. (Kor. ur.) Socialistični poslanec Ramsay Macdonald je izjavil v nekem govoru, da dokazuje sedanja vojska potrebo splošne vojaške dolžnosti. Anglija se opira zdaj na Francijo, v kateri je uvedena splošna brambna dolžnost. Anglija ne bi mogla več doseči zveze, ki lahko dovede do vojske, če bi rekla zaveznikom, naj šest mesecev čakajo, da jih bodo mogle podpirati angleške čete v strelskih jarkih. Zavezniki bi ne mogli sprejeti take pogodbe. Dejstvo je, da ima militarizem

svoje teoretične zagovornike v Angliji, ki bodo po vojski še navdušenejši zanj, kakor so zdaj.

FRANCOSKA LADJA »COURBET« POTOPLJENA.

»Neue Freie Presse« je dobila poročilo, da se je francoska admiralska ladja »Courbet«, katero je zadel naš podmorski čoln »U XII«, v resnici potopila.

AMERIKA PODALJŠUJE VOJSKO.

»New Yorker Staatszeitung« piše 14. m. m.: Priznajmo: če bi ne pomagala Amerika, bi bila vojska že pred več tedni odločena. Medtem, ko molimo vsak dan za mir in ko obsojamo vsak dan nepopisne grozovitosti borenja med narodi, se vojskujejo naše puške in naše dum-dum krogle, naši konji, naši oklopni avtomobili in aeroplani v vrstah zaveznikov, žice, ki smo jih mi dobavili, zadržujejo naskakujoče nemške vrste na Flanderskem, naše pošiljatve konserv, rži, pšenice, ovsa in moke preživljajo ljudi in živino v britsko-francoskih vrstah. Vojaki trojnega sporazuma korakajo v naših škornjih, naša živina dobavlja kavaleriji in artiljeriji zaveznikov usnje za sedla in jermenje, naši petrolejski vrelci in čistilnice dobavljajo olje in gazolin motorjem zaveznikov. Iz naših bank teče zlata reka za vojni stroj, ki požre uro za uro na tisoče mladih življenj in uniči milijonske vrednosti.

SREČEN SLUGA.

Budimpešta, 13. januarja. Baron Franc Revay je zapustil svojemu **slugi Ivanu Reichl 12 milijonov kron,** grad in posestva. Sorodniki ne dobe niti vinarja. Ranjki baron je bil posebnež.

GLAVNA RAZPRAVA PROTI POŠTNEMU DEFRAVDANTU WILCZKU IN SOKRIVCU.

Olomuc, 12. januarja. Pred tukaj uradujočim krakovskim kazenskim sodiščem se bo 8. in 9. februarja vršila glavna razprava proti poštnemu pristavu Wilczku in njegovemu sokrivcu krakovskemu tovarnarju Krolikowskemu, ki sta si lani na krakovski pošti sporazumno prilastila denarna pisma v vrednosti 142.000 K.

KOLERA.

Dunaj, 12. januarja. (Kor. ur.) En slučaj azijske kolere se je pripetil v Krakovu, 8 slučajev pa v okraju Novi Sandec v Galiciji.

Dnevne novice.

+ **Deželni glavar g. dr. Ivan Šusteršič** je odpotoval v deželnih zadevah na Dunaj.

+ **Proti blebetačem.** »Delavec« omenja lažnjive vesti, katere smo pretekle dni ožigosali, ter pravi prav umestno: »Naša dolžnost je, da svarimo občinstvo pred takimi blebetači zaradi občinstva samega, ker ga žaljenec lahko da sodnijsko kaznovati, če mu ne more dokazati z dejstvi svojega očitanja. Blebetači naj sicer blebečejo dalje, če se jim zdi to potrebno, a store naj to na svojo kožo, ne pa na račun lahkovernih ljudi. Brezvestne so take ali take lažnjive vesti zlasti zaraditega, ker postanejo njih žrtve največkrat najnedolžnejši Vsakdo naj se torej čuva takih zlobnih blebetačev, pa naj se njih blebetanje tiče kogarkoli. Častikraja je vedno nepoštena.«

+ **Ogrski ministrski predsednik** grof Tisza je bil v nedeljo pri cesarju v avdijenci. V torek je cesar grofa Tiszo zopet zaslišal v avdijenci. Oba dneva sta se posvetovala tudi ogrski ministrski predsednik in zunanji minister grof Berchtold.

+ **Uradni razglas hrvaške deželne vlade.** Uradne »Narodne Novine« priobčujejo sledeči uradni razglas: Ces. kr. ministarstvo unutarnjih poslova u Wien-u saopćilo je dopisom od 7. siječnja 1915. broj 293/S stanje kolere u Avstriji od 1. i 2. siječnja 1915. Prema tome bilo je u: Štajerskoj: Cilli 1 (1); Pettau 1. Kranjskoj: Laibach 1 (1). Moravskoj: kotar Nikolsburg, općina Pausram 2. Šlezkoj: kotar Bielitz, općina Dziedzitz 20 (1). Od navedenih 25 obolenja otpadaju svi na osobe, koje su se iz ratišta povratile. U Zagrebu, dne 12. siječnja 1915. Kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove.«

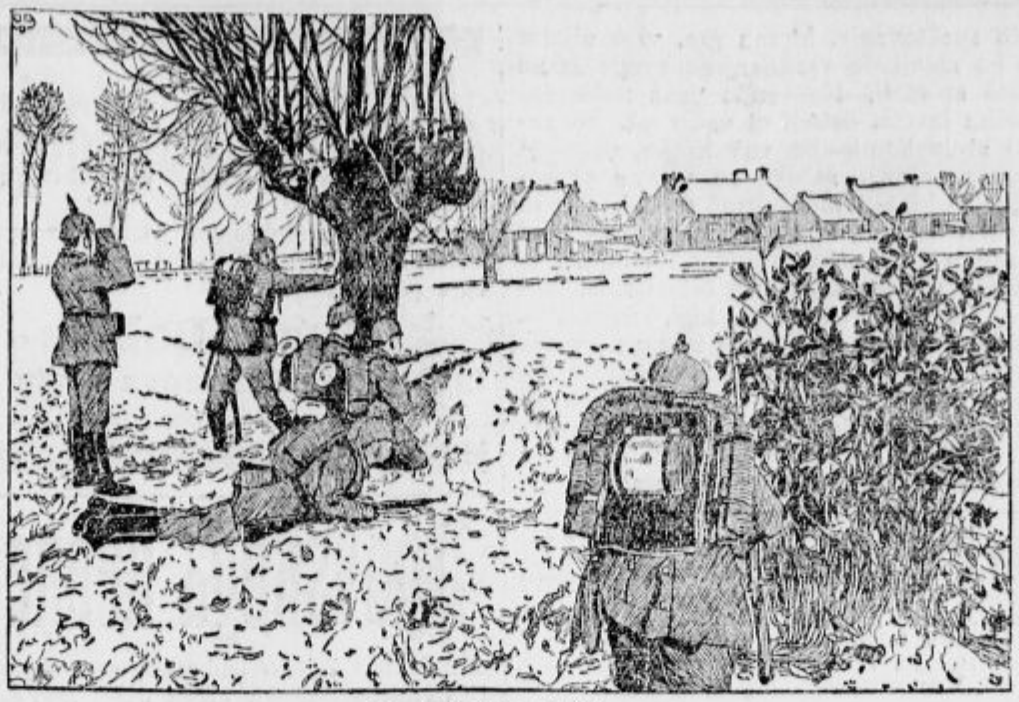

Predstraže pri Ypernu.

— **Smrtna kosa.** V Dolenji vasi pri Ribnici je umrla dne 7. t. m. vsled dolgotrajne mučne bolezni Marija Miheli č, cerkvenikova žena in mati Jos. Miheliča, nadučitelja v Preddvoru. Blagi ženi, marljivi gospodinji in vzorni krščanski materi-vzgojiteljici večni mir in pokoj!

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil Jožef Tomec, posestnik z Dobrove pri Ljubljani. Dolgo časa ni bilo ne sluha, ne duha po njem. Naposled je pa rešilo srečno pismo mlado zapuščeno ženo vseh žalosti in skrbi, ko ji je mož Jože pisal, da je živ in da se bodo še videli, ko bo utihnil bojni grom. Samo besedica »živ« je žalostno ženo nad vse razveselila in poživila.

Polkovni zdravnik dr. Vid Brabetz, 9. lov. bat., ujet v Čerkasu pri Kijevu, Rusija; stotnik grof Formentini Ivan, 25. dom. p., 10. stot., iz Gorice, ranjen; major Mihelčič Rudolf, 6. gor. top. p., ranjen; praporščak Prešern Stojan, 53. pp., 2. stot., ranjen; poročnik Sršen Adolf, 9. dom. p., 9. stotnija, ujet.

— **Popravki k seznamu izgub.** Kadet Matoušek Ladislav, 17. pp., 7. stot., ujet v Jalutorowskem v Rusiji. V seznamu izgub št. 21. je bil označen za ranjenega. — Četina Jakob, 17. pp., 12. stot., iz okolice Pulja, ujet v Slobodskojem, gubernija Wiatka, Rusija. V seznamu izgub št. 21. je bil označen za ranjenega. — Delton Anton, 17. pp., 7. stot., iz okolice Pulja, ujet v Slobodskojem v Rusiji. V seznamu izgub št. 21. je bil označen za mrtvega. — Šteblaj Jožef, 17. pp., 5, stot., iz Želimelj pri Ljubljani, ujet v Glosowu, gubernija Wiatka, Rusija. V seznamu izgub št. 21. je bil označen za ranjenega. — Telban Janez, 17. pp., 12. stot., iz Borovnice, ujet v Slobodskem, gubernija Wiatka, Rusija. V seznamu izgub št. 21. je bil označen za ranjenega. — Frank Jožef, 7. pp., 8. stot., Sv. Martin pri Beljaku, ujet v Slobodskojem v Rusiji. V seznamu izgub št. 24. je bil označen za ranjenega. — Brezar Rudolf, 17. pp., 12. stot., iz Šmarij, ujet v Slobodskojem, gubernija Wiatka, Rusija. V seznamu izgub št. 57. je bil označen za ranjenega. — Ferjančič Alojzij, 17. pp., 12. stot., iz Šturij, okraj Postojna, ujet v Slobodskojem, gubernija Wiatka, Rusija. V seznamu izgub št. 60. je bil označen za ranjenega.

— **Velika hrabrostna svetinja** je podeljena županu Jožefu Brenčiču v Rogoznici, bratu poslanca Mihaela Brenčiča. Odlikovanec, ki služi kot četovodja v 87. pešpolku, je bil odlikovan, ker je zmagovito naskočil neki posovražniku zaseden grič.

— **Poročil** se je dr. Albert Ott v Gradcu z Elzo Goeken, hčerko tvornič arja Goekena v Tržiču.

— **Po petih mesecih prvo pismo iz Galicije.** Iz Gorice nam poročajo: Od svojega sina Albina Kofol iz Čepovana so dobili njegovi stariši iz Galicije po petih mesecih prvo pismo z opazko, da je pisal mnogo pismov, a da ni dobil odgovora. Tedaj se marsikako pismo izgubi, kar naj bo v tolažbo tistim, ki o svojih dragih niso že dolgo prejeli obvestila z bojišča.

— **V bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici** se je oglasil po štirih mesecih zopet enoletni prostovoljec 47. pešpolka Jožef P o v š i č iz Gorice. Dne 26. avgusta je bil ranjen in od Rusov ujet ter prepeljan v Moskvo. Odtod je meseca septembra pisal domov starišem, ki od tedaj od njega niso dobili glasu. Dne 12. januarja pa je prišlo drugo pismo iz Krasnojarska v Sibiriji, datirano z 12. novembrom. Piše, da je že zdrav in da se mu dobro godi. Pismo je torej rabilo za pot cela dva meseca. — V ruskem ujetništvu je skoro gotovo bančni uradnik praporščak 97. pešpolka Edvard D e k l e v a, doma iz Postojne. Dne 24. decembra je bil ranjen in od tedaj ga pogrešajo.

— **Vušković avanziral.** Iz Dubrovnika se nam poroča, da je rezervni domobranski poročnik in hrvatski operni pevec Marko Vušković, ki je nastopal tudi na našem slovenskem odru, postal nadporočnik.

— **Povodenj na Češkem.** Vsled neprestanega deževja je izstopila Laba in poplavila daleč na okoli. Voda narašča neprestano.

— **Iz norišnice na Studencu** je pobegnil 9. januarja Franc Vrhunc, rojen l. 1893. v Železnikih, neoženjeni delavec in zelo nevaren osebni lastnini.

— **Zasačen vlomilec.** Strojar in posestnik Jakob Dermota v Železnikih se je zbudil ponoči, ker je čul v svoji hiši sumljiv šum. Ko vstopi z električno lučjo v pritlično sobo, zapazi, da izkuša neki mož s sekiro odpreti v steno zazidano omaro. Vlomilec se prestraši, vrže proč sekiro in hoče pobegniti, a Dermota mu zastavi pot. Vlomilec je 20letni delavec Ivan Benedičič iz Železnikov, ki je prejšnje čase delal pri Dermoti. Benedičič je priznal, da je hotel iz omare vzeti nekaj kronic.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil te dni Franc Kolman iz Leš, krojač in hišni posestnik. Že 16 tednov ni bilo nobenega glasu o njem in dobra mlada žena Ivana je bila polna bridkih misli in skrbi. 6. t. m. je pa dobila dopisnico od moža iz Tomska; piše, da je zdrav in kliče na veselo svidenje. Dopisnica je bila odposlana 19. novembra m. l. Tako se je pri Kolmanovih žalost nenadoma izpremenila v veselje. Pa še nekdo drugi je od »mrtvih vstal« na tej dopisnici. Podpisan je namreč na nji tudi Luka Ferlič, po celem Gorenjskem znani pek. Tudi o njem ni bilo celih 16 tednov nobenega glasu in neki prijatelj je celo pripovedoval, da je bil zraven, ko je padel in ko so ga pokopali. Sedaj bo moral pač tudi ta prijatelj verjeti, da se je bil zmotil.

— **Cene jajcem na Dunaju padle.** V zadnjih 14 dneh so cene jajcem na Dunaju zelo padle; dne 11. t. m. so se cene zopet znižale. Kokoši namreč neso veliko jajc kakor marca. Padel je tudi izvoz jajc v Nemčijo.

Ljubljanske novice.

lj **Člani kongregacije gospodov v Alojzijevišču** se opozarjajo, da je danes zopet shod. Vsi in točno!

lj **Na tuje stroške.** C. kr. namestništvo v Pragi je preklicalo dne 28. sušca 1878. na Češkem rojenega in tjekaj pristojnega postopača Brunota Rutho, ki je pohajkoval po svetu in pri raznih županstvih izvabljal denar na račun svoje domovne občine. Navedenec ima pri sebi delavsko knjižico, izdano pri županstvu Rosenthal. Kjer bi se možakar utegnil zopet pojaviti, naj se, ako zares ni skrajna potreba, z njim postopa po vlačugarskem zakonu. Torej, županstva pozor!

Kuharica

išče službe v kako župnišče. Vstopi lahko takoj. — Naslov se poizve pri upravi lista pod št. **96.** 96

Išče se

UČENEC

za mešano trgovino na deželi. Biti mora močne postave in poštenih starišev. Vstop takoj. — Cenjene ponudbe na upravo tega lista pod številko **102.**

Starejša dekle

vešča vseh v gospodinjsko stroko spadajočih del, razun kuhanja, želi službe pri boljši rodbini v Ljubljani in sicer **brezplačno,** da se izvežba v kuhinji. Ponudbe naj se naslove pod **»Gospodinja« 105** na upravo »Slovenca«.

Št. 198/V. u.

Razglas

s katerim se vojaškotaksni obvezanci pozivljajo v zglasitev.

Na podstavi zakona z dne 10. februarja 1906, drž. zak. štev. 30, se morajo vsi vojaškotaksni obvezanci do prestanka svoje vojaškotaksne obveznosti vsako leto meseca januarja zglasiti pri tisti občini, ki imajo v njej dne 1. januarja tistega leta svoje bivališče.

Oprostilo od dohodninskega davka ali od službene nadomestilne takse, ki ga je zaradi svojega 1600 K ne presegajočega dohodka ali iz drugih razlogov pričakovati ali ki je v prejšnjem letu nastopilo, ne oprosti od dolžnosti zglasitve.

Zglasitev se sme izvršiti pismeno ali pa ustno.

Pismena glasitev se zgodi tako, da se pošljeta na občino dva, po vseh rubrikah s čitljivo pisavo popolnoma in resnično popolnjena zglaševalna formularja. Zglaševalni formularji se dobivajo pri mestnem magistratu brezplačno. Pošiljatve zglasitev v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, so poštnine proste.

Zglaševalni formularji so urejeni tako, da se zganejo in adresirajo ter brez pismenega zavoja oddajo na pošto.

Ustne zglasitve vpiše občina v oba zglaševalna formularja.

Zglasitve, ki se izvrše s posredovanjem tretje osebe, ne odvežejo tistega, ki se je dolžan zglasiti, od odgovornosti za izpolnitev njemu naložene zaveznosti.

Tistim, ki so dolžni se zglasiti, pa predpisane zglasitve ne izvrše pravočasno ali pa jo izvrše v bistvenih točkak nepopolno, se sme naložiti denarna kazen do 50 K. Vojaškotaksni obvezanci, ki v svojih zglasitvah vedoma zakrive zamolčitve ali neresnične napovedi, zapadejo — v kolikor dejanje ne utemelji učina, ki ga je po občnem kazenskem zakonu kaznovati kot kaznivo dejanje — denarnim kaznim do 500 K in ob posebno obtežujočih okolščinah do 1000 K. Kadar denarnih kazni ni mogoče izterjati, se izpremene v zaporne kazni.

Vrhutega je političnemu oblastvu dano na prosto voljo, da takrat, kadar se zglasitev ne izvrši pravočasno ali kadar se izvrši nepopolno na podstavi znanih podatkov ali podatkov, ki se uradoma doženo, takoj določi vojaško takso.

Mestni magistrat ljubljanski,

104 dne 9. januarja 1915.

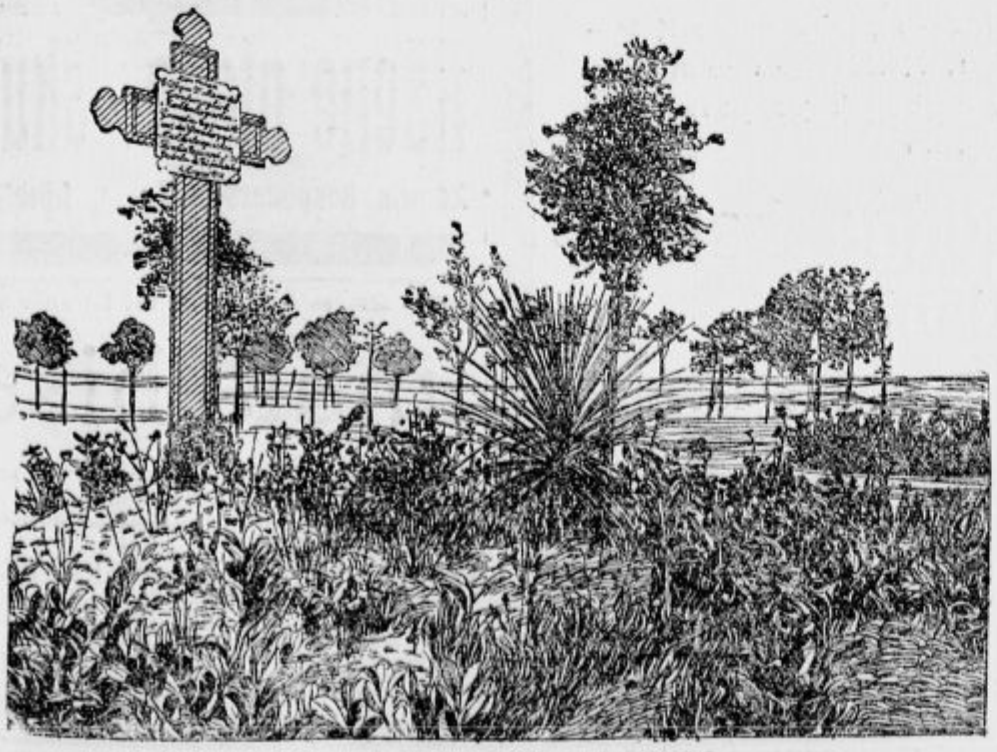

Skupni grob padlih pri Lüttichu.

Sv. oče izdeluje podrobnosti glede na svoj predlog o izmenjavi vojnih ujetnikov.

Dunaj, 11. januarja. »Politische Korr.« poroča iz Rima: Ker so vse velesile pritrdile papeževemu predlogu o izmenjavi za vojsko nesposobnih vojnih ujetnikov, izdeluje sv. oče zdaj podrobnosti, kako naj bi se izvedla izmenjava. Radi več težkoč glede na izvedbo predloga, se sv. oče pogostokrat posvetuje z državnim tajnikom Gasparijem. Ker sv. oče želi, da bi se kmalu uresničila njegova misel, pričakujejo, da stavi sv. oče kmalu svoje predloge. Med apostolsko stolico in posameznimi vladami bodo sledila podrobna pogajanja.

Naredbe bosenske deželne vlade.

Sarajevo, 12. januarja. Uradni list objavlja več naredb deželne vlade, med drugimi tudi naredbo, s katero se proglaša, da vse premično in nepremično premoženje v Srbijo pobeglih deželanov zapade v korist deželnemu erarju. Ravnotako se proglaša, da je ugasnila deželna pripadnost teh beguncev.

Rusko-rumunski obmejni dogodek.

Budimpešta, 12. januarja. »Az Est« poroča iz Bukarešta: Tu vzbuja veliko pozornost poročilo, da so Rusi kršili rumunsko mejo s tem, da so ruske čete vdrle na rumunsko ozemlje in jih je bilo treba z orožjem prepoditi. Ko so pred nekaj dnevi Rusi v Bukovini prodirali proti rumunski meji, je bežalo bukovinsko rumunsko prebivalstvo čez rumunsko mejo. Rumunska obmejna straža je z begunci postopala zelo lepo. Ruske čete so pa zasledovale begunce čez rumunsko mejo, nakar so bile pozvane, naj se umaknejo nazaj. Ker niso sledile pozivu, je dal rumunski obmejni stotnik Stanescu svojim vojakom povelje, naj streljajo na kozake. Dva kozaka sta bila ubita, dva težko ranjena, ostali so bežali. Sodi se, da bo ta dogodek imel resne posledice.

Revolucija v Paraguayu zadušena.

Berlin, 9. januarja. »Telegraphenunion« poroča iz Londona: Glasom brzojavk iz Buenos Airesa je našla revolucija v Paraguayu hiter konec. Proklamacije vstaških vodij, stotnikov Pereyre in Mendoze, niso našle med prebivalstvom nobenega odziva, in ko so 2. januarja polki, ki so bili ostali zvesti, korakali v boj proti vstašem, niso dobili revolucionarji nobene opore med prebivalstvom. Boj je bil ljut, toda kratek. Ujetega predsednika Edvarda Schaerer so oprostili, stotnika Pereyra in Mendozo zaprli, nad 100 vstašev ubili, več sto ranili, ostali so se udali. Revolucija je s tem končana.

Gospodarstvo.

+ **Za varčevanje z živili.** Dunaj, 11. januarja. (Kor. urad.) Da se varujejo naše zaloge živil in se odvrne možno pomanjkanje žita za kruh, so se sicer že ukrenile primerne odredbe, vendar bodo pa imeli ti ukrepi samo potem uspeh, ako bo prebivalstvo sodelovalo z razumevanjem in varčevanjem in se vsak posameznik v tem oziru trajno zaveda svoje patriotične dolžnosti. Posebno med mladino je treba vzbuditi razumevanje za to vprašanje, katerega še marsikje nedostaje; zato je vlada deželnim šolskim oblastem ukazala, da odrede potrebno za tozadeven primeren pouk v šolah. Obenem se je odredilo, da se vsem šolam pošlje opomin, ki naj se v vseh razredih prečita in obesi na vidno mesto. Opomin se glasi: Tedne in mesece že stoje naši bratje na bojnem polju ter se bore za domovino. Našim sovražnikom se gotovo ne bo posrečilo, da bi na bojnem polju zmagali naše do smrti pogumne vojake. Tedaj nas poizkušajo **izstradati** na ta način, da nam odrežejo dovoz iz nesovražnih dežel. Tudi ta poizkus se bo izjalovil. V deželi imamo dovolj živil, da bomo zdržali do prihodnje žetve, da le štedljivo in gospodarsko ravnamo z živili. V tem oziru tudi vi lahko pripomorete, da naš boj zmagovito dovršimo. Vaša sveta dolžnost je, da nič užitnega ne tratite in da z živili, pa tudi z drvmi in premogom varčno ravnate. S tem ne pokažete le svoje domovinske ljubezni, marveč tudi pomagate svojim staršem v teh težkih časih. Bodite torej gospodarsko skrbni in varčni s kruhom, ki ga nam podarjajo nebesa. Če boste božjemu daru izkazovali tisto spoštovanje, ki mu gre, vam nikdar ne bo manjkalo vsakdanjega kruha in ne boste stradali. Ne vrzite proč nobenega koščka kruha, četudi ni več svež. Ne režite si lahkomiselno več kruha, nego ga morete pojesti. Mislite na vojake na bojišču, ki bi bili mnogokrat srečni, ako bi imeli tisti kruh, ki ga vi morda prezirate! Varčujte tudi s krompirjem. Krompir se mora v oblicah kuhati in šele potem olupiti. Kdor surov krompir lupi, razmetava. Kuhinjskih odpadkov se ne sme proč vreči. Ostanki mesa, zelenjave in krompirja naj se porabijo za krmo perutnini ali pa jih dajte kmetom, da z njimi rede svoje prašiče. Otroci, bodite varčni, da tako služite svoji domovini in svojim staršem!

Dve stanovanji

vsako obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin, **se oddasta takoj** ali za februarjev termin v II. nadstropju. Vpraša naj se **v Židovski ulici štev. 1, I. nadstropje.** 48

Francosko žganje

z mentolom, steklenica po **50 vin.,** proti revmatizmu, glavobolu, protinu itd. razpošilja po povzetju 3276

Osvald Dobeic
Ljubljana, Martinova cesta 15.
Preprodajalci dobe popust.

Trgovskega učenca

z zadostno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino mešanega blaga **JOS. DIVJAK, Ribnica.** 79

Deklica

izučena šivanja, vešča slovenskega in nemškega jezika, **išče primerne službe.** Najrajše v kaki trgovini. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava pod štev. **72.**

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. . . . . K 170,217.149·—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. . . . . K 43.424.496·17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232·66

Kdor namerava življensko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastonj in poštnine prosto.

2171 *Sposobni zastopniki se sprejmejo pod na ugodnejšimi pogoji.*

Z novim letom — nova sreča!

C. kr. avstr. razredna loterija.

Prihodnje žrebanje II. razreda dne 19. in 21. januarja 1915.

Glavni dobitki:	80.000	kron	**Skupni iznos vseh dobitkov**
	90.000	„	
	100.000	„	**22 milijonov**
	200.000	„	
	300.000	„	**368.000 kron**
in 1 premija	700.000	„	

Cene:

K 10·—	K 20·—	K 40·—	K 80·—
1/8 srečke.	1/4 srečke.	1/2 srečke.	1/1 srečke.

Za obnovitev prihodnjih razredov se plača samo K 5·— za 1/8 srečke, K 10·— za 1/4 srečke, K 20·— za 1/2 srečke, K 40·— za 1/1 srečko. Naročila, najboljše po poštni nakaznici, sprejema

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

kot opravilišče c. kr. razredne loterije.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi **oljnate portrete na platno** izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod **v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.**

Kantina Corazza

Levada (Istra) 601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Ovčjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi takoj

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočiščeno po **brezkonkurenčni ceni.** Posebno pa se plača lepo belo **oprano** po **najvišji ceni,** ki se zanjo lahko nudi.

Naprodaj sta v Novem Vodmatu pri Ljubljani

2 novi hiši

z lepima vrtoma. Vsaka hiša obstoji iz 2 stanovanj, kuhinje in prostorno kletjo. Kupnina zelo ugodna. Več se izve pri **Mariji Sedušak, Novi Vodmat 152.** 29

3 hiše na prodaj

v eni izmed teh se nahaja **gostilna in trgovina,** zraven se tudi proda 2 orala stavbn. prostora. Več pove lastnik **Spod Šiška, Celovška c. 22.** 91

Franc Cvilak

belilnica voska, obrt medu in voščenin

Slov. Bistrica, Stajersko

priporoča vsem duhovnikom in celemu slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo 3335

voščenih sveč, svitkov, stearinskih cerkv. sveč

v vsaki velikosti in po najnižjih cenah.

Omara za knjige

pisalna miza in lepa salonska garnitura se proda radi preselitve. - Elizabetna cesta 8, I. nadstropje, desno. 81

Ržene otepe in škupo

kupuje Gospodarska Zveza, Ljubljana.

Išče se v najem za več let ali v nakup

mala hiša

z nekoliko dvorišča. — Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod **„Mala hiša“.** 93

Domača tvrdka

Zunanja naročila obratno
2815
Cene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Priporočamo domačo solidno tvrdko

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Židovska ul. 8

Zalni klobuki vedno v zalogi

Popravila se sprejemajo

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni posla